

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/241/2013
Identifikačné číslo spisu:	1212200488
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1212200488.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, proti žalovanému I. T., naposledy bytom D., zastúpenému opatrovníčkou A., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Bratislava V, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom v Stropkove, Námestie SNP 17, o zaplatenie 591,06 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10 C 104/2012, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. januára 2013, sp. zn. 2 Co 2/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II uznesením z 13. septembra 2012, č. k. 10 C 104/2012-64 zastavil konanie, žalobkyni vrátil krátenú časť súdneho poplatku v sume 28,37 € cestou Daňového úradu Bratislava, žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania vo výške 109,94 € na účet právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Rozhodnutie v časti o zastavení konania odôvodnil tým, že žalobkyňa písomným podaním zo dňa 31.08.2012 vzala žalobu v celom rozsahu späť, pričom súhlas žalovaného a vedľajšieho účastníka so späťvzatím žaloby nebol potrebný. Výrok rozhodnutia o trovách konania odôvodnil tým, že právna úprava civilného procesu nevyklučuje, aby sa aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa mohla dať zastúpiť zástupcom. V zmysle Občianskeho súdneho poriadku má v konaní vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník a v danom prípade žalobkyňa procesne zavinila, že konanie sa muselo zastaviť, pričom právny zástupca vedľajšieho účastníka preukázateľne vykonal dva kvalifikované úkony právnej služby, preto mu patrí náhrada trov konania v zmysle

ustanovenia § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. januára 2013, sp. zn. 2 Co 2/2013 uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Vedľajšieho účastníka zaviazal zaplatiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v sume 19,12 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že náhradu trov konania v prípade, ak dôjde k zastaveniu konania, upravuje § 146 ods. 1 písm. c/ a § 146 ods. 2 O.s.p. Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku nemá žiaden z účastníkov, ak konanie bolo zastavené. Pokiaľ však niektorý z účastníkov zavinil, že konanie muselo byť zastavené, postupuje sa podľa ustanovenia § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p., ktorá predpokladá zodpovednosť za zavinenie tohto účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Preto, ak navrhovateľ vezme návrh späť v zásade platí, že zastavenie konania zavinil a je preto povinný hradiť trovy konania odporcovi. V danom prípade záver súdu prvého stupňa, že žalobkyňa zavinila zastavenie konania a je preto povinná nahradiť jeho trovy je síce správny, následne však bolo potrebné skúmať, či trovy právneho zastúpenia boli vynaložené účelne, resp. či vôbec boli vynaložené. Trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok a aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože mal plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné, i pre trovy právnej pomoci. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia však nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a to platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať a sú významné pre posúdenie veci samej. V nadväznosti na uvedené vyslovil názor, podľa ktorého vedľajší účastník, ktorý je založený na ochranu práv podľa osobitného predpisu, v danej veci podľa zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, by mal byť schopný poskytnúť odporcovi ako spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci vedenej na súde odbornú pomoc sám (tento názor má oponu v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II ÚS 78/03). Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a z výkladu ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p. potom odvolací súd uzavrel, že v prejednávanej veci boli jednoznačne splnené obe podmienky, t. j. dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti posudzovanej veci v zmysle ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. Trovy uplatnené vedľajším účastníkom neboli účelne vynaloženými trovami, nakoľko úkony, za ktoré si v konaní uplatnil právo na ich náhradu, neboli nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. vedľajší účastník neposkytol odporcovi žiadne služby, ktorých vykonanie by malo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie súdu prvého stupňa. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie vedľajší účastník. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že mu odvolací súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Podstata dôvodov (inak rozsiahleho) dovolania vedľajšieho účastníka spočíva v tom, že odvolací súd zmenil prvostupňové uznesenie a nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania podľa § 150 ods. 1 O.s.p. z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ku ktorým sa nemal možnosť nijako vyjadriť a presvedčiť tak odvolací súd, že takéto dôvody nie sú dané, čím došlo k porušeniu zásady dvojínštančnosti konania a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

Žalobkyňa, ani opatrovníčka žalovaného sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neplatia (o. i.) vtedy, ak ide o uznesenie o trovách konania. Dovolateľ napadol dovolaním uznesenie, ktorým odvolací súd rozhodol o trovách konania. Takéto uznesenie je v § 239 ods. 3 O.s.p. zaradené medzi uznesenia, proti ktorým je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Treba však zdôrazniť, že nie je však relevantné len tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v § 237 O.s.p., ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo. Dovolací súd však nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 O.s.p. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., na ktoré poukazoval dovolateľ. Vedľajší účastník namieta, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p) sa rozumie postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok.

Vedľajší účastník odňatie možnosti konať pred súdom dáva do súvislosti s postupom odvolacieho súdu, ktorý keď zvažoval použitie iného ustanovenia procesného predpisu pri rozhodovaní o náhrade trov konania než použil prvostupňový súd, si nesplnil svoju zákonnú povinnosť vytvoriť mu priestor na uplatnenie námietok a argumentov, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodovanie súdu o trovách konania. Z obsahu tejto námietky vyplýva, že postup súdu považuje za taký, ktorý je v rozpore s § 213 ods. 2 O.s.p.

Ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. ukladá odvolaciemu súdu pred rozhodnutím o odvolaní, aby v prípade, ak je toho názoru, že sa na vec vťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Dovolací súd nepovažuje námietku vedľajšieho účastníka, podľa ktorej ho mal odvolací súd osobitne vyzvať na vyjadrenie k novej aplikácii § 150 ods. 1 O.s.p. s odôvodnením, že na rozhodnutie o trovách konania chce aplikovať ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, za dôvodnú. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že v obdobnej právnej veci už rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25. júla 2013, sp. zn. 3 Cdo 120/2013. V uvedenom rozhodnutí (od právneho záveru v ňom prijatého niet dôvodu sa odkloniť ani v prejednávanej veci) dovolací súd konštatoval, že účelom ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p. je totiž primárne zabrániť prekvapivému rozhodnutiu odvolacieho súdu z hľadiska právnej kvalifikácie merita veci podľa (odlišného ustanovenia) hmotného práva. Rozhodnutie o trovách konania je vnútorne jednotnou procesnoprávnou otázkou, pri ktorej nemožno samostatne hovoriť na jednej strane o ustanoveniach upravujúcich náhradu trov konania podľa zásady úspechu, resp. výsledku konania a na druhej strane o odlišných ustanoveniach (v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p.) tieto princípy modifikujúcich (viď uznesenie ÚS SR z 8. decembra 2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011). Takýto názor je aj v súlade s názormi prezentovanými v odbornej právnickej literatúre (napr. Števček/Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok - Komentár, Nakladatelství C. H. Beck, 2009, str. 635). Procesné rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania nemôže mať atribúty tzv. prekvapivého rozhodnutia, a preto postupom odvolacieho súdu nedošlo v prípade vedľajšieho účastníka k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na uvedené, keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť

z § 239 O.s.p., nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie dovolateľa podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalobkyni, ktorá by podľa výsledku konania mala právo na náhradu jeho trov, žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.